

Het realiseren van de waterstofeconomie in Nederland!

commissiedebat over waterstof op 12 december 2024

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is een cruciale schakel in de nationale en internationale waterstoftransitie. Met potentiële afnemers als Tata Steel en Schiphol, plannen voor elektrolyzers en importterminals die al 2028 operationeel kunnen zijn in de Amsterdamse haven, en de geplande regionale distributienetten in Amsterdam en Zaandam, wordt NZKG een internationaal voorbeeld van een groene waterstofhub.

Er zijn zes acties nú nodig voor het realiseren van een waterstofeconomie in Nederland.

1. *Versnel de realisatie van de netwerkverbinding NZKG - Rotterdam/Moerdijk (vóór 2030)*
2. *Versnelde uitrol van de Delta Rhine Corridor, met prioriteit voor waterstof*
3. *Onderzoek additionele routes om robuustheid te vergroten en deel de resultaten hiervan*
4. *Herzie de contractvoorwaarden van bedrijven die willen aansluiten op het waterstofnetwerk*
5. *Zet in op het faciliteren van de aansluiting van regionale distributienetten*
6. *Versnel de ontwikkeling van andere waterstofdragers, zoals LH2 en LOHCs*

Zonder betrouwbaar landelijk waterstofnetwerk geen functionerende waterstofeconomie

De vertraging van de DRC (van 2028 naar tenminste 2032) is vertaald naar een flinke vertraging in de uitrol van het landelijk waterstofnetwerk. Hiermee komen de onderlinge verbindingen tussen de industrieclusters, ondergrondse opslaglocaties (zoutcavernes) en het achterland veel later tot stand. Deze forse vertraging maakt dat investeringen in elektrolyzers en importterminals niet plaatsvinden en verplaatsen naar andere landen.

Het NZKG roept op tot de volgende acties om dit te voorkomen:

1. Versnel de realisatie van de verbinding NZKG - Rotterdam/Moerdijk (vóór 2030):

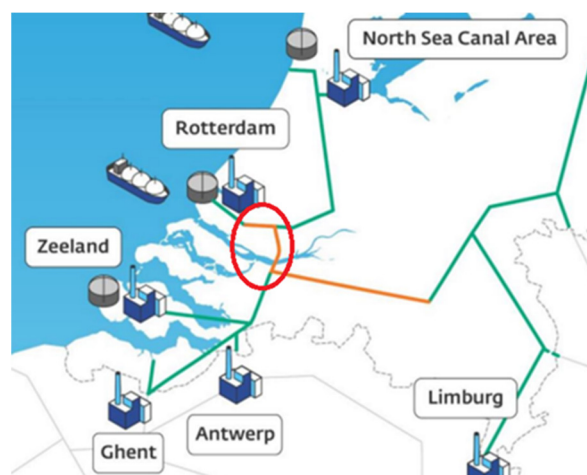
- Realiseer de ingebruikname van het waterstofnetwerk NZKG (tracé IJmuiden (Tata Steel) – Amsterdamse haven vóór 2030).
- Ontkoppel de verbinding NZKG- Rotterdam/Moerdijk van de DRC-procedure om implementatie te versnellen (knooppunt Mijnsheerenland).
- Garandeer hiermee een vroege start van de waterstofeconomie in het NZKG, zodat vraag en aanbod in balans kunnen groeien.

2. Versnelde uitrol van de DRC, met prioriteit voor waterstof:

- Geef prioriteit aan waterstof binnen de DRC-planning.
- Voeg andere modaliteiten (zoals ammoniak, CO₂ en elektriciteit) alleen toe als dit de procedure niet verder vertraagt.

3. Onderzoek additionele routes om robuustheid te vergroten en deel de resultaten hiervan:

- Zoals voor een aanvullende verbinding van west naar oost aan, zoals de IJsselmeer-, Flevo- of Betuweroute, los van de DRC. De IJsselmeerroute heeft als voordeel dat deze langs de kop van Noord-Holland gaat waar aanlanding wind en / of waterstof van zee gaat komen.
- Verminder hiermee de afhankelijkheid van één tracé en maak het netwerk robuust en toekomstbestendig.

Figuur: Weergave van afhankelijkheid verbinding kustclusters met DRC (oranje tracé).

Huidige contractvoorwaarden leggen onevenredig deel van de risico's bij klanten

De huidige contractvoorwaarden van HyNetworkServices (HNS, initiatiefnemer landelijk waterstofnetwerk) leggen onevenredig veel risico's bij potentiële gebruikers (invoeders en afnemers). De bedrijven krijgen onvoldoende zekerheid over kosten, netwerkrealisatie en voorwaarden voor lange termijn gebruik. Dit remt de investeringsbeslissingen van afnemers. Het NZKG roept op tot de volgende actie:

4. Herzie de contractvoorwaarden richting gebruikers:

- Verminder risico's voor bedrijven door onzekerheden rondom netwerkrealisatie, kosten en afname te beperken, of op een andere manier op te lossen / te verdelen. Bijvoorbeeld door langetermijnzekerheid te bieden over de transportkosten.
- Introduceer klantvriendelijke contractmodellen, zeker in de beginfase, om investeringen te stimuleren (bijvoorbeeld met nul-eurocontracten en koppeling met landelijke netwerkdekking).

Regionale distributienetten kunnen niet worden aangesloten

Een goed functionerend lagedruk (regionaal) distributienetwerk is cruciaal om waterstof toegankelijk te maken voor alle beoogde afnemers, zo ook binnen het NZKG. Als gevolg van Europese wet- en regelgeving kan een regionaal distributienet niet worden aangesloten op een importterminal. Daarnaast neemt HNS de verbindingen tussen het landelijke en een regionale niet mee in de ontwerpen van het netwerk. Het NZKG roept op tot de volgende actie:

5. Zet in op het faciliteren van de aansluiting van regionale distributienetten:

- Dring in Brussel aan op het wegnemen van de juridische belemmeringen van aansluiting van regionale distributienetten op importterminals.
- Geef snel duidelijkheid over de marktordening van de distributienetten en de rol van regionale netwerkbeheerders hierin, zodat zij kunnen aansluiten op het landelijke waterstofnetwerk.

Versnel andere waterstofdragers

De focus van Europa lijkt te liggen op het wegnemen van barrières voor ammoniak als waterstofdrager. De geografische ligging en dichtbevolkte context van Nederland maken dat ook moet worden ingezet op andere dragers. Vloeibare waterstof (LH2) en vloeibare organische waterstofdragers (LOHC's) passen maatschappelijk beter bij Nederland dan ammoniak blijkt uit de nationale Visie Waterstofdragers. Deze waterstofdragers worden in het NZKG ontwikkeld. Het NZKG roept op tot de volgende actie:

6. Versnel de ontwikkeling van andere waterstofdragers, zoals LH2 en LOHCs:

- Zet in op het wegnemen van barrières voor LH2 en LOHC's (evenredig t.o.v. ammoniak), om de markt snel op gang te brengen.
- Zorg dat Nederland zo snel mogelijk een verzoek indient bij de Europese autoriteiten om bulkvervoer van LH2 over binnenwateren toe te staan.

Deze zes acties zijn cruciaal om tijdige toegang tot waterstof te garanderen en de flexibiliteit van de waterstofinfrastructuur te waarborgen.

Met vriendelijke groet,

Rosan Kocken
Voorzitter bestuurlijke tafel waterstof Noordzeekanaalgebied (NZKG)

